

Nr 47.

Utlåtande i anledning av väckt motion angående obligatorisk ansvarighetsförsäkring för jägare.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till jordbruksutskottet hänvisad motion, nr 24, av herr *Edberg m. fl.* har hemställts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning i fråga om obligatorisk ansvarighetsförsäkring för jägare i samband med erläggandet av jaktvårdsavgift».

Beträffande de skäl som anförts till stöd för nämnda yrkande får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har i vederbörlig ordning införskaffat utlåtande över motionen av domänstyrelsen, som därvid överlämnat yttrande från Svenska jägareförbundet.

Beträffande frågan om obligatorisk ansvarighetsförsäkring för jägare må erinras, att sådan försäkring ifrågasatts redan vid tillkomsten av den nya jaktlagstiftningen. I det förslag till lag om rätt till jakt, som inom jordbruksdepartementet upprättades på grundval av ett av dåvarande revisionssekreteraren G. A. Bouveng den 30 september 1936 avgivet betänkande, upptogs sålunda i 18 § 1 mom. en bestämmelse av följande innehåll: »Angående skyldighet för den som idkar jakt med skjutvapen att innehava gällande ansvarighetsförsäkring gälla vad särskilt stadgas.» Frågan om sådan skyldighet var emellertid då fortfarande beroende på utredning. Detta föranledde lagrådet att under följande motivering hemställa om momentets borttagande ur lagtexten:

Införande av obligatorisk ansvarighetsförsäkring för jägare synes för närvarande kunna betraktas endast såsom en framtidstanke, vars förverkligande ännu står i vida fältet. Knappast kan då vara lämpligt att i förevarande lag göra ett uttalande, vilket, änskönt det måhända under årtal kommer att sakna egentligt innehåll, likväl i viss mån kan anses beteckna ett föregripande av ståndpunkt i en sidoordnad, helt outredd lagstiftningsfråga. Först om och när en lag i detta ämne blir antagen, kan bedömas huruvida en särskild hänvisning i jaktlagen må finnas påkallad.

I skrivelse den 31 maj 1938 till statsrådet och chefen för jordbruksdepartementet slutredovisade Bouveng sitt utredningsuppdrag samt anförde därvid i fråga om obligatorisk ansvarighetsförsäkring för jägare följande:

Såsom Svenska jägareförbundet (i skrivelse den 31 augusti 1932) framhållit inträffa ej så sällan vid jakt vådaskjutningar, ofta med döden eller svår-

artad invaliditet till följd. Tillförlitlig statistik över olycksfrekvensen saknas, men att döma av i dagspressen synliga notiser torde man ha att räkna med i genomsnitt två à tre dödsolyckor per år. Därför förekomma troligen åtskilliga fall av skada å egendom, t. ex. betande kreatur, men dessa fall ha i allmänhet icke tilldragit sig sådan uppmärksamhet, att de föranlett uppgifter i pressen. I det övervägande antalet fall av olyckor med dödlig utgång har den som orsakat skadan befunnit sig i sådana ekonomiska omständigheter, att han icke kunnat prestera någon ekonomisk gottgörelse för skadan. Denna omständighet torde mer än antalet skadefall ha medverkat till att förslaget om obligatorisk ansvarighetsförsäkring framkommit här i landet. I Danmark åter, där klappjakter på småvilt med deras betydligt större riskmoment torde vara betydligt vanligare än här, synes saken ha befunnit sig i ett något annat läge.

Olyckshändelser till följd av användandet av skjutvapen inträffa emellertid icke blott vid jakt, och det torde i själva verket förhålla sig så, att de flesta skadefallen, vare sig å person eller egendom, inträffa vid andra tillfällen än jakt. Om man alltså vill genom lagstiftning om obligatorisk ansvarighetsförsäkring vidtaga åtgärder för att säkerställa, att den som skadats till följd av olyckshändelser med skjutvapen skall utfå ersättning, synes man icke kunna inskränka denna lagstiftning till att avse allenast sådana olyckshändelser vid jakt. En dylik åtgärd synes nämligen innebära en icke fullt rättvis diskriminering av jägarna.

Utredningsmannen får efter att ha med de sakkunniga ingående diskuterat förevarande spörsmål uttala, att starka skäl synas tala för genomförande av en lagstiftning om skyldighet för den som nyttjar skjutvapen att innehava ansvarighetsförsäkring.

Att verkställa utredning och framlägga förslag i fråga om en dylik ansvarighetsförsäkring torde emellertid icke falla inom ramen för de utredningsmannen lämnade direktiven. Även om så skulle anses vara fallet kommer, såsom framgått vid de med de sakkunniga hållna överläggningarna i ämnet, en utredning att till övervägande del beröra försäkringsrättsliga och försäkringstekniska spörsmål, varför densamma icke kan äga rum utan medverkan av i sådant avseende speciellt sakkunniga. Av dessa anledningar ser sig utredningsmannen icke i stånd att i denna fråga framlägga ens ett preliminärt utkast, vilket utredningsmannen härmed vill anmäla.

Svenska jägareförbundet har i sitt yttrande tillstyrkt bifall till motionen och därvid uttalat i huvudsak följande.

I anslutning till vad som anförts av motionärerna beträffande förbundets tidigare inställning till ifrågavarande spörsmål vill förbundet ytterligare påpeka vikten av att denna fråga snarast kommer till sin lösning. Erfarenheterna från Danmark, av vilka förbundet tagit noga del, visa, att den obligatoriska försäkringen av alla jägare lämpligast bör kunna ordnas genom uttagande av en särskild avgift i samband med erläggandet av jaktvårdsavgift. Arrangemanget i Danmark med bildandet av ett särskilt aktiebolag, som handhar administration och ansvar för jägarförsäkringen, torde därvid vara ett uppslag att taga vara på i en kommande eventuell utredning.

Som motionärerna mycket riktigt anföra torde en obligatorisk ansvarighetsförsäkring för jägare under föreslagna former förutsätta, att alla jägare betala jaktvårdsavgift. Det torde vara en utbredd uppfattning i jaktvårds-kretsar, att jaktvårdsavgift även bör betalas av jordägare och likställda, vilket jordbruksutskottet vid 1938 års riksdag i samband med antagandet av nu gällande jaktlag föreslog riksdagen. Förbundet får därför tillstyrka motionä-

ernas förslag om sådan ändring av 26 § lagen om rätt till jakt att därav framgår, att *alla* jägare utan undantag erlægga jaktvårdsavgift.

Förbundet får slutligen framhålla, att den lämpliga tidpunkten nu torde vara inne att verkställa en utredning i av motionärerna angiven riktning, eftersom ett inom socialdepartementet av landsfogden Stiernström utarbetat förslag om ändrade grunder för erläggande av jaktvårdsavgifter, som för närvarande är föremål för remissbehandling, förutsätter en grundlig omläggning av nu gällande bestämmelser. I samband därmed och även med hänsyn till de planlagda, ändrade grunderna för indelning av rikets kommuner blir frågan om ändring av jaktvårdsavgiftens storlek aktuell.

I sitt över förevarande motion avgivna utlåtande har *domänstyrelsen* uttalat, att styrelsen i huvudsak anslöte sig till vad Svenska jägareförbundet anfört i ärendet.

Såsom i motionen antytts har frågan om en obligatorisk jägareförsäkring tidigare underställts Kungl. Maj:ts prövning. Sålunda har utredningsmannen för utredning rörande jaktlagstiftningsfrågor i skrivelse den 31 maj 1938 till chefen för jordbruksdepartementet uttalat, att starka skäl syntes tala för ett genomförande av en lagstiftning om skyldighet för en var, som nyttjade skjutvapen, att innehava ansvarighetsförsäkring. Vidare har enskild person hos Kungl. Maj:t hemställt om utredning av ifrågasvarande spörsmål. I av försäkringsinspektionen över sistnämnda framställning avgivet remissutlåtande har därvid bland annat ifrågasatts, huruvida icke en automatiskt verkande försäkring kunde åstadkommas genom en förhöjning av priset å ammunition. Sistberörda framställning har hittills icke föranlett någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

Utskottet.

Ehuru någon tillförlitlig statistik över de skador, som vållas genom vådaskott vid jakt, icke funnits för utskottet tillgänglig, torde det dock vara berättigat att antaga, att denna skadegörelse icke är så ringa, att frågan om en obligatorisk ansvarighetsförsäkring för jägare på grund härav bör avvisas. Såsom utredningen i ärendet visar, synes i det övervägande antalet fall med dödlig utgång vederbörande jägare icke ha befunnit sig i sådana ekonomiska omständigheter, att han ägt möjlighet att erlægga gottgörelsen för skadan. Med hänsyn härtill och då de försäkringsmöjligheter, som för närvarande stå jägarerna till buds, icke synas ha utnyttjats i önskvärd omfattning, är enligt utskottets förmenande frågan om en obligatorisk ansvarighetsförsäkring för jägare värd att närmare utredas. Då en dylik försäkring, anordnad efter vanliga principer, exempelvis efter mönster av trafikförsäkring, kan förväntas bli praktiskt oformlig, framför allt med hänsyn till oproportionerligt stora förvaltningskostnader och svårigheter att kontrollera försäkringsskyldighetens fullgörande, synas andra lösningar böra väljas. En möjlighet torde därvid vara att, såsom antytts av försäkringsinspektionen i dess förenämnda remissutlåtande, uttaga premien genom en förhöjning av priset å ammunition. Ett andra alternativ för frågans lösning utgör motionärernas förslag, att försäkringspremien skall uttagas i samband med erläggandet av jaktvårdsavgift. Ett dylikt system har sedan många år praktiserats i Danmark och synes ha givit

ett önskat resultat. Då jaktvårdsavgift för närvarande endast erlägges av den, som jagar å annan mark än den han äger eller innehar med en med äganderätt likställd brukningsrätt, förutsätter motionärernas förslag en ändring av gällande jaktlag på sådant sätt, att jaktvårdsavgift kommer att erläggas av samtliga jägare. Tänkbart är även att andra lösningar av försäkringsproblemet kunna finnas. Då utskottet icke anser sig kunna taga ställning till de olika möjligheter som i detta sammanhang kunna ifrågakomma, vill utskottet förorda att frågan om en obligatoriskt verkande ansvarighetsförsäkring för jägare göres till föremål för en förutsättningslös utredning.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

att riksdagen, i anledning av motionen II: 24, må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om utredning rörande sättet för anordnandet av en obligatorisk ansvarighetsförsäkring för jägare samt för riksdagen framlägga de förslag i ämnet, som därav må föranledas.

Stockholm den 5 juni 1947.

På jordbruksutskottets vägnar:

L. TJÄLLGREN.

Vid detta ärendes slutbehandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Tjällgren, Carl Edmund Eriksson, Alfred Andersson, Anderberg, Nils Olsson, friherre Beck-Friis, herrar Näs-lund och Hagman; samt

från andra kammaren: herrar Carlström, Lundbom, Andersson i Surahammar, Larsson i Karlstad, Pettersson i Rosta, Jacobson i Vilhelmina och Andersson i Hyssna samt fru Eriksson.
